

JEGYZÖKÖNYV

A SZEGEDI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁNAK

1913. december hó 9-én tartott

TELJES ÜLÉSÉRŐL.

Jelen voltak:

Szarvady Lajos kamarai elnök.

A kereskedelmi osztályból:

Weiner Miksa.

Az iparosztályból:

Beltagok:

<i>Bokor Adolf</i>	<i>Kiss Arnold</i>	<i>Back Bernát</i>	<i>Paral Pál</i>
<i>Boda Bertalan</i>	<i>Lövész Antal</i>	<i>Gál Kálmán</i>	<i>Popper L. Mór</i>
<i>Csányi János</i>	<i>Solti Pál</i>	<i>Juranovits Ferenc</i>	<i>Szakáll József</i>
<i>Eisenstädter Róbert</i>	<i>Tóth Péter</i>	<i>Kecskeméti Antal</i>	<i>Wimmer Fülöp</i>
<i>Glücksthal Lajos</i>		<i>Landesberg Mór</i>	
<i>Holtzer Tivadar</i>		<i>Menning Mihály</i>	

Kültagok:

Hauck Ferenc, ifj. Becker Ferenc (Apatin), *Majland György, Sefesits Lajos*
Sztovkovits Dusan (Szabadka), *Reich Vilmos* (Baja), *Hirschfeld Ferenc, Piszár*
Pál (Zenta), *Réner József* (Dunacséb), *Horovitz Dávid* (Ópalánka), *Kirilovits*
Izidor (Kula), *Balogh Dezső* (Ujvidék), *Löwy Vilmos* (Zombor).

Levelező tagok:

Bozsó János, Fülöp Zsigmond, Rosenfeld Nándor, Tordai Imre (Szeged),
Klein Géza (Szabadka).

Kimentették magukat:

Fáry Antal, Rosenberg Ede és Tóth József kültagok.

Tonelli Sándor dr.
vez. titkár.

Szabó Gyula,
titkár.

Vékes Bertalan,
jegyző.

Tárgysorozat:

- I. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
- II. Az új ügyvezető titkár bemutatása.
- III. Elnöki jelentések.
  1. Az egyenesadókivető-bizottságok megalakítása. (Ker. min. 80830—1913.)
  2. Ada község villamosáram-fejlesztő telepe részére engedélyezett kedvezmények. (Keresk. min. 59836—1913.)
  3. Konzuli működhetési engedélyek megadása *Greenfell* William britt és *Bilciurescu* Gergely román főkonzuloknak. (Keresk. min. 76844—1913. és 84501—1913.)
  4. Magyarországon működő dán konzuli hivatalok új beosztása (Keresk. miniszter 77532—1913.)
  5. Kereskedelmi információs iroda létesítése Uruguay állam kereskedelmi minisztériumában. (Keresk. min. 78613—1913.)
  6. Csongrádmegyei törvényhatósági ipartanács megalakítása. (983—1913.)
  7. Pótvásárok engedélyezése Zsabya, Torzsa, Hódság, Topolya, Szenttamás, Mindszent és Csurog községek részére. (Keresk. min. 76429—1913., 76769—1913., 79800—1913., 76865—1913., 80488—1913., 80204—1913., 84117—1913.)
  8. Pasteurizált tej forgalombahozatala. (Földm. min. 88000—1913.)
  9. Nagyvárad—fiumei közvetlen kocsis beállítása gyorsvonatoknál. (Szegedi máv. üzletv. 38722—1913.)
  10. Aradi keresk. és iparkamara 1914. évi nemzetközi kamarai kongresszus napirendje tb. (748—1913.)
  11. Magyar kir. technológiai iparmuzeum átirata a kamarai kerületben rendezett ipari szaktanfolyamok tb. (89—913.)
  12. *Jerfy* Antal győri keresk. és iparkamarai elnök halála. (4021—1913.)
- IV. Titkári jelentés.
- V. Interpellációk és indítványok.
- VI. Keresk. miniszter leirata (30241—1913.) a tanonc- és segédmunka-kiállítások újjászervezésének szabályozása tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- VII. Keresk. miniszter leirata (60601—913.) a szerelő iparnak képesítéséhez kötése tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- VIII. Keresk. miniszter leirata (60659—913.) a koszoszalagnyomó iparnak képesítéséhez kötése tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- IX. Javaslat egy új szerb vasuti összeköttetés létesítése iránt. (A közös bizottság javaslatával.)
- X. Fiumei titkári értekezlet határozatai:
  1. Cégjegyzések ellenőrzése.
  2. Védjegylajstromozási díjak kezelése.
  3. Kérdőív kibocsátása az 1907. III. t.-c. revíziója.
- XI. Debreceni keresk. és iparkamara átirata (14634—913) kamarai választott bíróságok létesítése tb. (A közös bizottság javaslatával.)

- XII. Debreceni és aradi keresk. és iparkamarák átíratá (14648—1913. és 1075—1913.) a közigazgatási árverésekkel üzött visszaélések meggátlása tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- XIII. Szabadkai kereskedelmi egyesület átíratá hitelinformációs visszaélések tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- XIV. Magyar vaskereskedők országos egyesülete a fegyverkereskedés új szabályozása tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- XV. Óbecsei és zentai ipartestületek előterjesztése a kőmivesmesterek munkakörének szabályozása tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- XVI. Kerény község kérelme állatvásár engedélyezése iránt. (A közös bizottság javaslatával.)
- XVII. Bátmonostor község kérelme hetivásár engedélyezése iránt. (A közös bizottság javaslatával.)
- XXVIII. Bácsfeketehegy község kérelme harmadik országos vásár engedélyezése iránt. (A közös bizottság javaslatával.)
- XIX. *Bach* Antal szegedi bej. ékszerész kérelme hatósági végeladás engedélyezése iránt. (A közös bizottság javaslatával.)
- XX. Panaszok az Országos Munkásbetegs. és Balesetb. Pénztár balesetbiztosítási járu lékainak kivetése ellen. (A közös bizottság javaslatával.)
- XXI. *Pick* Márk cég javaslata a kényszervágott állatok fogyasztási adómentessége tb. (A közös bizottság javaslatával.)
- XXII. Keresk. miniszter leírata bősnyák ifjak részére létesítendő ösztöndíj tb. (60535—1913) sz. Az ösztöndíj-bizottság javaslatával.)
- XXIII. Segélykérések. (Az elnökség javaslatával.)
- XXIV. Felsőipariskolai ösztöndíjak odaitélése. (Az ösztöndíj-bizottság javaslatával.)
- XXV. A nyugdíj-bizottság javaslatai :
1. özv. *Perjéssy* Lászlóné nyugdíjának megállapítása.
  2. *Arany* Irén nyugd. irnok kérelme lakbérpótlék beszámítása iránt.
  3. *Vékes* Bertalan kamarai jegyző kérelme közhatósági szolgálati idejének beszámítása iránt.
- XXVI. A kamara 1914. évi költségvetésének megállapítása.

I. *Szarvady* Lajos elnök az ülést megnyitván

91. a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri *Tóth Péter* és *Szakáll József* beltagokat.

a) Napirend előtt az elnök meleg szavakban emlékezik meg *Rainer* Károlynak a kamara alelnökének és ipari osztálya elnökének haláláról. Az elhunyt hosszú éveken át buzgó munkása volt a kamarának és a közgazdasági életnek általában. Vállalatát páratlan át becsületességével és szigorú üzleti elveivel, amelyek mindenkinek tiszteletét megérdemlik, olyan fokra emelte, hogy becsületet szerzett vele nemcsak Szeged városának, de az egész magyar iparnak is, nagy szívjósága pedig megszerezte számára embertársainak nemcsak becsülését, de szeretetét is. Végtisztességén a kamara testületileg volt képviselve, a kamara beltagjai testületileg fejezték ki részvétüket a gyászoló családnál, a ravatalnál pedig a kamara nevében *Tonelli* Sándor dr. titkár mondott bucsubeszédet.

A tanusított részvétért a gyászoló család nevében a család legidősebb férfitagja, Rainer Ferenc a következő levélben mondott köszönetet:

„Azon őszinte részvétért, amelyet felejthetetlen édes apánk, Rainer Károly váratlan elhunyt alkalmából tanusítani szivesek voltak s amellyel mélységes gyászunkban osztozni s azt ekkép enyhíteni hozzájárultak, fogadja ugy a mélyen tisztelt Elnökség, mint a tekintetes Kamara ez uton is ugy a magam, mint gyászoló testvéreim nevében hálás köszönetünket. Kiváló tisztelettel Szegeden, 1913. XII./8. Rainer Ferenc.“

A gyászeset alkalmából a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő táviratot intézte a kamarához:

„Kereskedelmi és iparkamara. Szeged. A súlyos veszteség felett, mely a kamarát ipari osztálya érdemes elnökének, Rainer Károly butorgyárosnak elhunyt folytán érte, őszinte, mély részvétemet nyilvánítom. Harkányi János.“

Részvétüket fejezték ki azonkívül az aradi, besztercebányai, brassói, budapesti, debreceni, eszéki, fiumei, győri, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pozsonyi, pécsi, soproni, temesvári és zágrábi társ kamarák, az osztrák kamarák közül a csernowitz, gráci, lebergi, leobeni, prágai, wieni és zárai kamarák, továbbá a magy. kir. iparfelügyelő Szabadka; Magyar vámpolitikai központ, Budapest; Szegedi Lloyd társulat; Ipartestületek orsz. szövetsége, Budapest; M. kir. szabadalmi hivatal elnöke, Budapest; Orsz. magy. iparművészeti társulat, Budapest; Szabadkai nőiparegyesület elnöksége; Ipartestület, Ujvidék; Felsőipariskola, Szeged; M. kir. technológiai iparmúzeum, Budapest; Szegedi kereskedelmi és iparbank, Szeged; Délvikéki közgazdasági bank, Szabadka; Königstättler Testvérek és Dietzgen Gábor, Ujvidék; Sztoykovits Dusan, Szabadka; Löwy Testvérek, Zombor; Ujvidéki Lloyd társulat.

A budapesti kereskedelmi és iparkamarát a temetésen *Thék Endre* udv. tan., alelnök képviselte.

Ugyanezen alkalommal megemlékezik az elnök *Wighardt Ede* kültagnak haláláról is, aki a kamarának megalakulása óta állandóan tagja volt és mindig tevékeny részt vett annak működésében. Temetésén a kamarát *Szabó Gyula* titkár képviselte. A kettős gyászeset alkalmából javasolja, hogy a teljes ülés ugy az elhunyt alelnöknek, mint *Wighardt Ede* kültagnak emlékezetét jegyzőkönyvileg örökítse meg.

93. A teljes ülés hozzájárul az elnök javaslatához.

b) Szintén a napirend előtt az elnök megemlékezik arról, hogy a debreceni kereskedelmi és iparkamarának érdemes elnöke *Szent-Király Tivadar* legfelsőbb kitüntetésben részesült, amennyiben Ő Felsője neki a vaskoronarendet adományozta. Azon szoros nexusnál fogva, amely a magyar kamarák között fennáll, javasolja, hogy a kamara a teljes üléstől kifolyólag a debreceni kamara elnökét átiratilag üdvözölje.

94. A teljes ülés hozzájárul az elnök javaslatához.

c) Megemlékezik még az elnök arról, hogy a legutolsó napok folyamán a Szegedi kereskedelmi és iparkamarának egy régi, érdemes tagját, Csányi Jánost is legfelsőbb kitüntetés érte, kinek Ő Felsége királyi tanácsosi címet adományozta. Javasolja, hogy ebből az alkalomból a teljes ülés Csányi János beltagot üdvözölje. (Általános helyeslés.)

95. A teljes ülés hozzájárul az elnök javaslatához.

II. Az elnök hivatkozván arra, hogy *Tonelli* Sándor dr. titkárnak meghívása óta először gyült össze a kamara teljes ülésre, felhasználja az alkalmat, hogy őt, mint a kamara vezető tisztviselőjét, a kamara tagjainak bemutatassa, *Tonelli* Sándor dr. — ugymond — eddigi működésében is kiváló ügyszeretettel és szakértelemmel foglalkozott a kereskedelmet és ipart érdeklő kérdésekkel, ami reményt nyújt arra, hogy mint a kamarának vezető tisztviselője is meg fog felelni a beléje helyezett bizalomnak. Szerencsét kíván neki az új állásban való működéséhez és reméli, hogy működése hasznothajtó lesz, úgy a kamarai kerület kereskedőire és iparosaira, mint a kamara összességére nézve. (Éljenzés.)

Tonelli Sándor dr. titkár: Igen tisztelt teljes ülés! Midőn köszönetet mondok azokért a meleg szavakért, amelyeket az elnök ur hozzám intézni szives volt, egyben fölmentést kérek azon obligát hála nyilváníítások és bizalomkéresek alól, melyeket újonnan megválasztott egyének szoktak azokhoz intézni, akik bizalmukat beléjük helyezték. Önök tisztelt uraim, mint a közélet terén működő férfiak, hogy ezek a hála nyilváníítások és bizalomkéresek többnyire formális jellegűek és igazi belső értékük épen megszo- Függetlenség
kottságuk folytán alig van.

Engedjék meg inkább, hogy kissé paradox formában mást kérjek önöktől: azt, hogy sohase legyenek velem megelégedve. Alkalmazzanak velem szemben mindig igen szigorú mértéket és kívánjanak a végzett munkánál mindig többet. A megelégedés a tespedés kezdete, az alkotásoknak mindig a meg nem elégedés a rugója. A kamara elismerése legyen előttem egy elérhetetlen ideál, amely után mindig törekednem kell és amely mindig sarkalljon nagyobb és nagyobb eredmények felmutatására.

Programmot, igen tisztelt uraim, szintén ne kívánjanak tőlem. Egyrészt a rendelkezésünkre álló idő rövidsége gátolna meg egy hosszabb program kifejtésében, másrészt bármely intézmény vezető tisztviselőjének nem lehet más programja, mint amelyet az intézmény elnöksége és plénuma eléje szab. A saját külön programom — ha szabad róla így beszélni, — csak az, hogy dolgozni fogok. Nagy elvek kifejtése helyett tehát inkább csak arra fogok törekedni, hogy bizonyos részletkérdésekre hívjam fel a teljes ülés figyelmét és hogy azokat a közvetlen feladatokat vázoljam, amelyeknek megvalósítására elsősorban kívánok törekedni. (Halljuk!)

Igen tisztelt uraim, én ki merem mondani, hogy a magyar kamarai szervezetnek kétségtelen bajai vannak, amit annál is megtehetek személyek megsértése nélkül, mert ezek a bajok nem személyekben, hanem tárgy

okokban gyökereznek. A magyar kamara, ezt maguk a szervezetten belül állók is elismerik, nem az a szerv, amelynek lennie kellene. Tulságosan hivatal, amely rubrikákat tölt ki, amely aktákat gyárt, amely akciókat kezd és akciókat temet, de nem áll a lüktető, eleven élet közepette. Megkötöttsége folytán nem tud kiszabadulni ebből a helyzetből és az élet tengerének hullámverései akárhányszor csak elsimuló habrongyok formájában jutnak el falai közé. A helyzet az, hogy az egyszerű iparos és kereskedő akárhányszor csak azt tudja, hogy a kamarai illetéket közadók módjára hajtják be rajta, de igazában nem tudja, hogy miért tagja a kamarának.

Nem én mondom ezt, igen tisztelt uraim, megállapították ezt előttem igen sokan és megállapította a budapesti kereskedelmi és iparkamara is, amelynek kiváló titkára épen most dolgozott ki egy igen értékes elaborátumot a kamarai működés intenzivebbé tételére vonatkozólag. De nemcsak ő az egyetlen, akit ez a probléma foglalkoztatott. Kivüle még sokan tettek javaslatokat a kamarák reformjára és működésük intenzivebbé tételére. Javasolták a választási rendszer reformját, az osztályok szaporítását, szakreferensek alkalmazását és így tovább.

Mindezek a panaszok, észrevételek igazak, a javaslatokban is sok igazság rejlik; én azonban igen tisztelt uraim, ezt az intézményes reformot önmagában elegendőnek nem tartom. Van egy másik reform is, amelynek belülről kell kiindulnia és ez az, hogy több eleven, reális életet vigyünk a kamarába.

Az én felfogásom uraim, a kamaráról az, hogy a kamarának hivatalból a kerület igazi közgazdasági központjává kell átalakulni, amelynek a kerület minden közgazdasági vonatkozású kérdésébe bele szabad és bele kell avatkoznia. Különösen fontos ez Magyarországon, ahol a vidéken a tulnyomóan agrárius világ közepette a kereskedelemnek és az iparnak a kamarán kívül érdekképviselői szervei nincsenek. A kamara merjen kezdeményezni, merjen cselekedni, még akkor is, ha ahhoz nem kívülről kapja az iniciatívát.

Hogy ezt el tudjuk érni, úgy érzem, hogy nekem fokozott mértékben kell megszereznem a kamara tagjainak és a kerület kereskedelmi és ipari érdekeltiségeinek a bizalmát. Azt óhajtom elérni, hogy a kerület minden kereskedője és iparüzője érezze, hogy a kamarában és közvetve bennem érdekeinek legbiztosabb képviselőjét látja, ahol megkaphatja bármely ügyének jó és gyors elintézését.

Elsősorban egy nagyon mindennapi kereskedelmi elvet akarok megvalósítani. Azt az állapotot szándékozom elérni, hogy minden levél, amely befut a kamarába, még aznap elintézését nyerjen. (Helyeslés.) A másik elv, amelyre törekedni fogok, az, hogy minél szorosabb közvetlen kontaktus létesüljön a kamara irodája és a kamara kötelékébe tartozók között. Nem mondom azt, hogy ez nem volt meg előttem is, de állítom, hogy nem volt szervezve. Anélkül, hogy ezzel a legcsekélyebb mértékben is az osztályok vagy a közös bizottság hatáskörének csorbitását céloznám, szükségesnek látom, hogy az egyes szakmák érdekeltiségeivel időről-időre nem hivatalos

formában megbeszélések rendeztessenek, panaszaik előadása, javaslataik megtétele céljából. Szükségesnek látom ezeknek a megbeszéléseknek bizonyos sorrendben a vidéki városokra való kiterjesztését is, hogy azok is bevonassanak a kamara tevékenységének körébe. Annyi becses anyagot, annyi iniciatívát lehet így nyerni, hogy az eredmény bőven fel fog érni az esetleges fáradsággal. És amennyire nekem a kamara vezetőségét ismerni szerencsém van, nem hiszem, hogy akadályokat gördítene e terv megvalósításának az utjába.

Harmadsorban még egy szempontra kívánok rámutatni és ez a kamarának állásfoglalása az egyes felmerülő kérdésekben. El kell érni azt, hogy az állásfoglalás mindig nyílt, gyors és határozott legyen. A példa azt mutatja, hogy az agráriusok akár szerb kereskedelmi szerződésről, akár a kontingens megállapításáról, akár a takarmányvámok felfüggesztéséről van szó, rögtön tudják, hogy mit akarjanak. A teljes ülés tisztelt iparüző tagjai azt is kétségtelenül tudják saját tapasztalataikból, hogy a munkások a legtöbb esetben huszonnégy óra alatt tudnak határozni az ő rovásukra. (Ugy van!) Csak épen ez a két osztály, az iparosság, amely az értékek termelésében oly nagy mértékben érdekelve van és a kereskedelem, amely az értékesítés lehetővé tételéről gondoskodik, legyen megfosztva annak lehetőségétől, hogy akarát gyorsan és világosan fixirozza? Én úgy látom, uraim, hogy ennek az ügyek „tanulmányozása“ az oka, értve alatta az idézőjelek közötti tanulmányozást, amely az ügyek, akciók temetője. Épen azért arra kérem önöket, sohase utasítsanak engemet és tisztviselőtársaimat arra, hogy valamit tanulmányozzunk, hanem csakis arra, hogy csináljuk meg.

Lehet, igen tisztelt uraim, hogy az általam javasolt rendszernek vannak hibái, de én remélem, hogy a gyors elintézés, a rögtöni állásfoglalások expiálni fognak azokért az esetleges tévedésekért, amelyek az élénkebb ütemű munka mellett elkerülhetetlenek. Mert ne feledjék el uraim, hogy esetleges tévedéseket lehet kikorrigálni, de ha lemaradunk valamiről, nincsen segítség.

Az elmondottakban látom én, igen tisztelt uraim, azokat az eszközöket, amelyek az igazi bizalmat a kamara központja és tágabb érdekeltsége között megteremthetik és amelyek az igazi együttműködést biztosítják és a komoly munka előfeltételeit megadják. Pedig erre a komoly munkára és együttműködésre most igen nagy szükség van. Igen fontos ipari és kereskedelmi érdekű törvényhozási intézkedések vannak előkészület alatt, amelyekben kamaránknak is méltó módon kell hallatni a szavát.

És nem elegendő, hogy ezekre csupán belső, kigondoló munka alapján adjunk véleményt, hanem szükség van az önök és iparos- és kereskedőtársaik becses gyakorlati tapasztalataira is.

A Sztérényi-féle ipartörvény-tervezet helyébe egymásután készülnek a az ipari részlettörvények, amelyekhez a kereskedelemnek és iparnak igen fontos érdekei fűződnek. Legközelebb látnak napvilágot a munkaviszony rendezéséről és az iparbíráóságokról intézkedő törvénytervezetek. A kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy foglalkozni kíván a munkásbeteg-

segélyezésről és balesetbiztosításról szóló 1907 : XIX t.-c. revíziójának a kérdésével. (Zugás.) Az általános helyeslés, amely jelentkezik (Derültség), legjobban mutatja, hogy e szavakkal milyen fájó pontot érintettem. A napirend során az előterjesztéseknél alkalmunk lesz néhány esetre hivatkozni, hogy az Országos Pénztár milyen hallatlan és indokolatlan módon emeli a balesetbiztosítási járulékokat. Nos, ennél a törvénynél is el kell mondanunk észrevételeinket. Következnek azonban 1917-re az új kereskedelmi szerződések. Így is fontos feladatok várnak reánk, amelyeknél pontosan ismernünk kell a mi szempontunkból a kamarai kerület összes viszonyait.

Végül, hogy a legközvetlenebb dolgot említsem, előttünk fekszik már az iparfejlesztésről szóló 1907 : III. t.-c. revíziójának az ügye, melyre véleményt kell adnunk a kereskedelemügyi miniszternek. Kétségtelen, hogy az iparfejlesztési törvénynek nálunk igen fontos eredményei vannak és bizonyos az is, hogy a mesterséges iparfejlesztés nálunk részben az önálló vámtérület hiányát pótolja. Mégis általánosságok helyett a részletekbe kell belemennünk és meg kell állapítanunk, hogy mit, hogyan kell kiegészíteni, javítani, pótolni, vagy esetleg megváltoztatni. Az erre vonatkozó kérdőív a legközelebbi napok folyamán szét fog küldetni, kérem, hogy arra méltóztassanak legjobb tudomásuk szerint a válaszokat megadni.

Ennél a pontnál azonban még egy körülményre kívánom az igen tisztelt teljes ülés figyelmét felhívni. Teleszky pénzügyminiszter a költségvetés előterjesztése alkalmával utalt arra, hogy iparfejlesztésünknek nagy hibája az, hogy milliókat adunk ki iparfejlesztésre, anélkül, hogy tudnák, hogy ezeket a milliókat tulajdonképpen mire fordítjuk. Más oldalról önök igen jól tudják azt, hogy százezrekkel dolgozó iparvállalatok költségvetésében az a szubvenció egy relative alárendelt összeg, amely az alakuló vállalatot legfeljebb arra indíthatja, hogy egyező előfeltételek fenforgása mellett itt és ne másutt telepedjék meg. És mégis akárhányszor tapasztaljuk azt, hogy új vállalatok Ausztriában és nem nálunk telepednek meg, noha ott a mienkhez hasonló állami kedvezményekben nem részesülnek. Mi ennek az oka? Részben az, hogy ott a kormány működését a városok is kiegészítik és a megtelepedni szándékozó iparos felvilágosítást tud nyerni a városoknál, hogy milyenek ott a munkásviszonyok, a megélhetési feltételek, az anyagárak, szállítási viszonyok, szóval, világos képe van arról, hogy milyen feltételekkel fog dolgozni és mire számíthat.

Nálunk ez hiányzik, már pedig az állam iparfejlesztési tevékenysége nem teljes addig, míg azt a helyi iparfejlesztési politika ki nem egészíti és míg a városok a termelési előfeltételek pontos megismerése alapján a maguk helyi ipari programját meg nem csinálják. Ezt kell nálunk a köztudatba belevinni és e munkában a kamarának tanáccsal, utbaigazítással kell ellátni a többi hatóságokat.

Igen tisztelt uraim, de van még egy szempont, — sajnosan szomorú szempont, — amely különösen kívánatosá teszi a fentebb említett együttműködést. Egész Európán egy nagy válság zuggott végig a legnagyobb tőkeválság, amelyet a kapitalizmus kora óta ismerünk. Az okokat fölösleges

részleteznem, csak a tényre mutatok rá, hogy ez a válság ott végezte a legnagyobb pusztításokat, ahol a legcsekélyebb ellentálló képességre talált: Magyarországon. Mindnyájan érezzük a válság pusztításait és e pusztulás láttára mindenkinek össze kell fognia, hogy a csapások enyhíthessenek és a válság lefolyása abba a mederbe tereltesék, ahol a legcsekélyebb pusztításokat végzi.

Végére értem, tisztelt uraim, szerény fejtegetéseimnek. Mielőtt azonban befejezném szavaimat, engedjék meg, hogy egy pillanatra visszatérjek arra az időpontra, amikor még nem volt szerencsém e kamara vezető tisztviselői állását betölteni. Nem a választás és meghívás részleteivel akarok foglalkozni, mert mikor e helyen állok, én nemcsak közvetlen választóim, hanem az egész kamara megbizottjának tekintem magamat. (Helyes!) Reflektálni kívánok azonban egy megjegyzésre, amely abban az időben elhangzott és amellyel szemben tisztáznom kell magamat. Szememre vetették, hogy én azt állítottam, hogy többet akarok alkotni, mint elődeim, akik e helyet betöltötték és azt mondták, hogy kegyeletsértést követtem el kétségtelenül igen kiváló elődeim emlékével szemben.

Igen tisztelt uraim én állom, amit mondtam: igenis többet akarok alkotni, sőt állítom az is, hogy becselenség lett volna tőlem, ha e szándék nélkül tettem volna kísérletet ennek az állásnak elnyerésére. Igenis többet akarok alkotni, de nem rombolással, hanem az általuk lerakott alapokon, amelyek alkalmasak arra, hogy hatalmas, szilárd épületet emeljünk rájuk. És remélem uraim, hogy az az erős akarat, amelyet én hoztam ide és az a nagy erő, amely a kamarában, mint erkölcsi testületben rejlik, képesíteni fog bennünket olyan eredmények elérésére, amelyekre büszke lehet nemcsak Szeged városa, de a kamarai kerület összesége is. (Éljenzés.)

Fülöp Zsigmond levelezőtág szükségesnek látja, hogy bizonyos mértékben reflektáljon a titkár beszédére, amelyet a szónoki fogással nem programnak, hanem csak bizonyos feladatok vázolásának nevezett. Maga részéről is nagyon jól tudja, hogy a kamarai szervezetnek vannak bajai, amelyeknek megvitatása azonban ad hoc formában egy ilyen ülés keretében nem ejthető meg. Csak fel kívánja hívni az új titkárnak figyelmét egyes körülményekre, amelyeknek szem előtt tartása épen a jelen gazdasági válság idején kiválóan fontosnak mutatkozik. A kamara tevékenységében igen jelentős részt foglalnak el a judikaturai vonatkozású kérdések is. Rendőri és bírói hatóságok számtalan esetben tesznek át kérdéseket a kamarához véleményezés végett és a kamara által leadott vélemények igen sok esetben egyenesen perdöntő jellegűek. Anélkül, hogy ezzel az előző ügyvezetést a legcsekélyebb mértékben is vádolni akarná, úgy látja, hogy ezek a kérdések bizonyos ötletszerűséggel kezeltettek. Épen azért szükségesnek látja ezeknek a véleményeknek minden egyes esetben bizottsági alapon való megtárgyalását, elvi szempontból pedig nagyobb liberalizmussal való kezelését.

Az elnök válaszolva Fülöp Zsigmond felszólalására, megemlíti, hogy fontosabb esetekben a kamara ugyanis mindig osztályülésein vagy teljes ülésein szokta meghozni határozatait és mindig kikéri szakértők véleményét

is. A kamara feladata különben sem az, hogy az ilyen jogi vonatkozású kérdéseket liberális vagy konzervatív szellemben kezelje, hanem az, hogy teljesen tárgyilagos véleményt adjon. (Helyeslés.)

Klein Géza szabadkai levelezőtág azt kéri, hogy egyes szakmákra vonatkozó szakvélemények adása alkalmával az illető szakmához tartozó kamarai tagok, ha pedig ilyenek nincsenek, a szakmabeli többi érdekeltek meghallgattassanak.

Az elnök a felszólalásra közli, hogy ezt a kamara vezetősége minden esetben meg szokta cselekedni. (Helyeslés.)

III. 1. *Az elnök* előterjeszti a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 80830/913. sz. leiratát, mely szerint a pénzügyi m. kir. miniszter utasította az összes pénzügyigazgató-ságokat és a budapesti kir. adófelügyelőt, hogy az egyenesadó kivető-bizottságok összeállítására vonatkozó javaslataik megtételénél különös figyelemmel legyenek arra, hogy a tagok felerésze kereskedők és iparosok közül neveztessek ki.

2. *Az elnök* bemutatja a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 59836/913. sz. leiratát, mely szerint Ada község villamos áramfejlesztő telepe részére az 1907. III. törvényeikkben meghatározott állami kedvezményeket engedélyezte.

3. *Az elnök* bemutatja a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 76844/913. és 84501/913. sz. leiratát, melyek szerint Ó Felső *Greenfell* William Budapestre kinevezett britt és *Bilcinrescu* Gergely román főkonzuloknak a működési engedélyt megadta.

4. *Az elnök* bemutatja a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 77582/913. sz. leiratát, mely szerint a magyar királyság területén működő dán konzuli hivatalok működési területé akként osztatott be, hogy a budapesti konzulátus körzetébe a szorosan vett Magyarország, a fumei konzulátus körzetébe pedig Fiume város és kerülete és Horvát-Szlavonország tartozik.

5. *Az elnök* bemutatja a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 78613/913. számú leiratát, mely szerint Uruguay állam kormánya külügyminiszteriumának kebelében kereskedelmi információs irodát létesített, amely érdeklődőknek mindennemű pénzügyi, kereskedelmi és mezőgazdasági kérdésekre vonatkozólag díjmentesen felvilágosítást nyújt.

6. *Az elnök* bemutatja Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának 983/913. számú átiratát, mely szerint 1914. évre a törvényhatósávi ipartanácsot megalakította és annak rendes tagjainul Halász Szabó Lajos szentesi, Szőke Pál csongrádi, póttagjainul pedig ifj. Kovács Sándor szentesi, Szathmáry Pál szentesi lakosokat megválasztotta.

7. *Az elnök* bejelenti, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter Zsabya, Torzsa, Hódság, Topolya, Szenttamás, Mindszent és Csurog községek részére 72429., 76769., 79800., 79865., 80483., 80204. és 84117/1913. számok alatt a kolerajárvány folytán elmaradt vásárok helyébe pótvásárokat engedélyezett.

8. *Az elnök* bejelenti, hogy a földmivelésügyi m. kir. miniszter augusztus 28-án kelt 88918/913. számú rendeletében a pasteurizált tej forgalombahozatalára vonatkozólag következőképen intézkedett:

„Az újabb időben több ízben előfordult, hogy a „pasteurizált“ tej megnevezéssel a rendes tejnél magasabb áron oly tej hozatott forgalomba, mely a chemical vizsgálatok során nem bizonyult pasteurizáltnak, s gyakran előfordultak oly esetek is, hogy különféle tejpor gyártmányok megtévesztésre alkalmas elnevezések alatt kerültek forgalomba.

Ezért az előállítás és a közforgalom egységes rendezése és a fogyasztó közönség érdekeinek védelmére az 1895 évi XLVI. t.-e. végrehajtása tárgyában kiadott 38286/96. sz. V. R. 8. §. 1. pontjának kiegészítésekép a m. kir. bel- és kereskedelemügyi miniszter urakkal egyetértőleg az alábbiakat rendelem:

I. a) Pasztörözött („pasteurizált“ vagy hason értelmű) megjelöléssel csak oly tej, illetve tejszin hozható forgalomba, mely legalább 15 percen át 75 C^o-ra, vagy legalább 4 percen át 80 C^o-ra volt felmelegítve.

b) Pasztörözött (pastörizált) tejszínből készült vaj neve alatt csakis oly vaj hozható forgalomba, mely az a) pontban leírt módon kezelt tejszínből készült.

c) Pasztörözött (pastörizált) tejnek, illetőleg tejszínnek csakis olyan tej, illetőleg tejszín minősíthető, mely a Storch-féle paraphenylendiamin reakciót 2 percen belül nem adja.

* II. 1. Tejpor, vagy „besűrített tej“ gyanánt csak olyan tehéntejből készült áru hozható forgalomba, melynek száraz maradékában a tehéntej egyes alkotórészei ugyanazon arányban vannak jelen, mint a rendes egész tehéntej száraz maradékában és amelyek minőség, illetőleg eredetük tekintetében sem térnek el a rendes tehéntej alkotórészeitől.

Kivételt csupán olyan ártalmatlan anyagok képeznek, melyek csak mérsékelt mennyiségben, a gyártás eredményessége, illetőleg a gyártmány jobb használhatósága céljából tétettek az illető készítményekhez (nádcukor, natriumhydrocarbonat) anélkül, hogy ezek az alkotórészek között fennálló mennyiségarányt lényegesen megváltoztatnák.

Feltétlenül tilos ártalmas konzerváló szerek alkalmazása, mint amilyenek a borsav és borsavas vegyületek, salicylsav, benzolsav stb.

Lefőlözött tejből előállított hasonló készítmények szintén csak idegen anyag-tól mentesen hozhatók forgalomba.

2. A tejpor az egészségre nem káros módon készített papiros csomagban (karton dobozban) vagy üvegtartályokban, hozandó forgalomba olyképp, hogy:

a) a teljes tejből készült tejpor közvetlenül a burkoló papírra nyomott, illetőleg magára a tartályra ragasztott *világos vörös* címkén fekete betűkkel:

„Tejpor teljes tejből“,

b) a lefőlözött tejből készült tejpor ugyanolyan módon azonban *kék* címkén fekete betűkkel:

„Tejpor főlözött tejből“,

c) a nádcukorral készült, kondenzált tej az ezen szakasz a) illetve b) pontjában előírt címkén, azonban fehér betűkkel:

„Cukrozott, kondenzált tejpor“

jelzővel hozandó forgalomba.

A lefőlözött tejpor hirdetése vagy ajánlása esetén a hirdetésben vagy ajánlatban ezenfelül a zsír, a száraz-anyag és a hamutartalom is megjelölendő.

3. A 2. szakaszban előírt jelzések mellett a gyártmányokat megkülönböztető elnevezések és megjelölések (védjegy) használhatók ugyan, de csak az előírt jelzések alatt és azoknál kisebb betűkkel.

A védjegybe az előírás szerint alkalmazandó jelzéseknek ellentmondó megjelölések (szavak) nem vehetők be.

4. A tejpor készítményekből előállított folyadékokat vagy eredeti, vagy felhígított készítmények keverékeit természetes állapotban levő tejjel vegyítve, továbbá tej, vagy lefőlözött tej elnevezés alatt forgalomba hozni tilos.

III. Mindazok, akik:

a) közforgalomba bocsátás céljából ezen rendelet I. c) pontja értelmében pasztörözöttnek nem mondható tejet vagy tejterméket, avagy az ezen rendelet II. 1. pontjában előírtak megszegésével tejpört termelnek, vagy természetes tejből tejporkeveréket vegyítenek, a 38286/1896. sz. V. R. 5. §-ának idevágó határozmányai értelmében az 1895. évi XLVI. t.-c. 3. §-ának a) pontja alapján,

b) azok pedig, akik ilyen kifogás alá eső készítményeket tudatosan, avagy a megkívánt gondosság megszegésével forgalomba hoznak, az idézett t.-c. 3. §-ának c) pontja alapján büntetendők.

Akik pedig

c) az ezen rendeletnek a tejpor csomagolására és jelzésére vonatkozó II. 2. pontjában előírt rendészeti szabályait megszegik, az idézett t.-c. 4. §-ába ütköző és ugyanezen §. alapján büntetendő kihágást követnek el.

Ezen rendeletem folyó évi november hó 1-én lép életbe.

9. Az elnök bejelenti, hogy a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége a kamarának azon kérelmére, hogy Nagyvárad—Fiume között közvetlen gyorsvonati kocsí állíttassék be, a 38022/1913 sz. a. következő átiratot intézte a kamarához:

„F. évi augusztus hó 7-én kelt 2665 sz. b. átiratára t. értesítjük, hogy ebbeli kívánását, mely szerint a Nagyvárad és Ujdombovár között Szeged-Rókuson keresztül közlekedő 5001. és 5002 sz. gyorsvonatokban a Kolozsvár és Ujdombor közötti közvetlen kocsik járatása az ujdombóvár—fiumei vonalra kiterjesztessék, igazgatóságunk teljesíthetőnek nem tartotta, mert azon esetben, ha a közvetlen kocsik az ujdombóvár—fiumei vonalra átvitelnének, ezen vonalon az illető gyorsvonatokat a hegyi pályárészen állandóan toló mozdonyval kellene közlekedtetni mi nagy költséggel járna. Az átszállás Ujdombovárott különben nagyobb nehézséget nem okozhat, amennyiben az a nappali időre esik.“

10. Az aradi kereskedelmi és iparkamara, amelyet a fiumei kamarai titkári értekezlet megbízott azzal, hogy a jövő évben Párisban tartandó nemzetközi kamarai kongresszusnak ügyeit előkészítse, megküldötte a kamarának a párisi kongresszus ideiglenes programját, valamint a tervezetet, mely szerint az egyes tárgyak referátumai a magyar kamarák között felosztatnak.

11. A m. kir. technologiai iparmuzeum igazgatósága 89/tf. 1913. szám alatt közölte, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a kamara területéhez tartozó tanfolyam vezetőségek keretében az 1913/14. évi téli szezonra a következő tanfolyamokat engedélyezte:

Baja:

1. Ipari számtan, mértan XII/1-től II/28-ig, 3 hó, heti 3 óra.
2. Építőipari szakrajz XII/1-től II/28-ig, 3 hó, heti 9 óra.
3. Szobafestő tanfolyam XII/1-től II/28-ig, 3 hó, heti 4 óra.

Csongrád:

1. Üzleti fogalmazás XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra
2. Ipari számtan, mértan XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra
3. Szabóipari szakrajz II/1-től III/31-ig, 2 hó, 100 óra.
4. Asztalos csinozó tanfolyam 10 nap.

Hódmezővásárhely:

1. Üzleti fogalmazás XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra.
2. Ipari számtan, mértan XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra
3. Ipari könyvvezetés XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra.
4. Építőipari szakrajz XI/1-től II/28-ig, 4 hó, heti 6 óra.
5. Kocsigyártó szaktanfolyam I/1-től II/28-ig, 2 hó, heti 12 óra
6. Szabóipari szakrajz 100 óra

Ujvidék:

1. Üzleti fogalmazás I/1-től II/28-ig, 2 hó, heti 6 óra.
2. Ipari számtan, mértan XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra.
3. Ipari könyvvezetés XI/1-től XII/31-ig, 2 hó, heti 6 óra.
4. Építőipari szakrajz XI/1-től III/31-ig, 5 hó, heti 7 óra.

Szabadka:

1. Üzleti fogalmazás XI/1-től III/31-ig, 5 hó, heti 6 óra
2. Ipari számtan, mértan XI/1-től II/28-ig, 4 hó, heti 6 óra
3. Ipari könyvvezetés XI/1-től III/31-ig, 5 hó, heti 6 óra.
4. Építőipari szakrajz XI/1-től III/31-ig, 5 hó, heti 9 óra.
5. Szobafestő-mázoló tanfolyam XI/1-től III/31-ig, 5 hó, heti 9 óra.
6. Női szabó szakrajz II/1 től II/28-ig, 100 óra.
7. Cipészipari szakrajz I/1-től, I/31-ig, 100 óra.
8. Asztalos csinozó tanfolyam 10 nap.

Szentes :

1. Ipari számtan, mértan XI/1-től II/28-ig, 4 hó, heti 4 óra.
2. Ipari könyvvezetés XI/1-től II/28-ig, 4 hó, heti 4 óra.
3. Építő ipari szakrajz XI/1-től III/31-ig, 5 hó, heti 6 óra.
4. Cipészipari szakrajz I/1-től II/10-ig, 100 óra.
5. Asztalosipari csinózó tanfolyam 10 nap.

Zenta :

1. Üzleti fogalmazás XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra.
2. Ipari számtan, mértan XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra.
3. Ipari könyvvezetés XI/1-től I/31-ig, 3 hó, heti 4 óra.
4. Cipészipari szakrajz, 4 hét, 100 óra.

Zombor :

1. Üzleti fogalmazás XI/1-től XII/31-ig, 2 hó, heti 6 óra
2. Ipari számtan, mértan XI/1-től XII/31-ig 2 hó, heti 6 óra.
3. Ipari könyvvezetés I/1-től II/28-ig, 2 hó, heti 6 óra.
4. Építőipari szakrajz XII/1-től II/28-ig, 3 hó, heti 14 óra.
5. Asztalosipari szakrajz I/1-től III/31-ig, 3 hó, heti 7 óra.
6. Asztalosipari csinózó tanfolyam 10 nap.

Tanfolyamok fognak rendeztetni azonkívül Bezdán, Kula és Topolya községekben a szabóipar, Kula és Topolya községekben a cipészipar, Bácsfeketehegy községben pedig az asztalosipar köréből. E tanfolyamok 1914. január és augusztus között rendeztetnek, pontos időpontjukat a technologiai iparmúzeum igazgatósága az érdekelt ipartestületekkel egyetértőleg fogja megállapítani.

12. Az elnök bejelenti, hogy néhai Jerfy Antal győri kereskedelmi és iparkamarai elnök halála alkalmából a kamara a győri társkamarához részvétíratot intézett, melyért a győri kamara köszönetet mondott.

96. A teljes ülés tudomásul veszi az elnök előterjesztéseit.

IV. Tonelli Sándor dr. titkár előterjeszti a kamarai iroda 1913. évi október—november havi tevékenységéről szóló jelentést a következőkben:

Az 1913. október—november hó folyamán az iktatóba érkezett 792 ügydarab, az iroda eddig kiadott 610 ügydarabot.

A beiktatott ügyek között a tárgyalásra külön előterjesztettekén kívül volt:

- 43 végzés cégbejegyzésről,
- 15 végzés cégtörlésről,
- 12 végzés cégváltozásról,
- 11 végzés csődnyitásról,
- 1 végzés csődmegszűnésről,
- 21 vasúti és gőzhajózási körözüvény, díjszabások közlésével,
- 12 társkamara meghívója és tárgysorozat teljes ülésekre,
- 19 kérvény szállítóképességi bizonyítvány kiállításáért,
- 55 átirat illeték-kezelési és sürgetési ügyekben,
- 77 illeték-lajstrom,
  - átirat kamarai illeték-pótlajstrommal,
- 11 kérvény vámmentes gépbehozatalra igazolvány kiállításáért,
  - törvényszéki átirat cégbejegyzési ügyben,
  - kérvény cégbejegyzetés alóli fölmentésért,
- 19 kérvény áruszármazási bizonyítvány kiállításáért,
- 15 átirat védjegy-lajstromozás ügyben,
  - átirat cégbejegyzés-véleményezési ügyekben,
- 5 kérvény utazói mintabörönd igazolványért,
- 1 hirdetmény országos vásártartási ügyben,
- 5 kérvény iparsó használati bizonyítványért,
- 42 kérvény adómentes benzinhasználat igazolványért,
  - kérvény cégfelszámolásról.

Az ipari törzskönyv számára beérkezett:

209	ipari törzskönyvi	A. lap.
88	„	„ B. „
200	„	„ D. „
85	„	„ E. „
11	„	„ lap házalási engedélyekről.
341	„	„ lap iparbeszünetésekről.

Elintézett miniszteri leiratok:

3402/1913. A kereskedelemügyi miniszterium 59836. számú leiratát, az iroda közölte az ada-moholi villamos részvénytársasággal. 3414. A kereskedelemügyi miniszter ur 73078. számú leiratát, az iroda közölte a Szeged és Vidéke sütőiparosok egyesületével. 3510. A honvédelmi miniszter ur 130674. számú leiratát, az iroda közölte a kerület érdekelt kisipari szövetekezeivel. 3553. A kereskedelemügyi miniszter ur 76340. számú leiratára, az iroda fölterjesztette a kivánt jelentést 3584. A kereskedelemügyi miniszter ur 78282. számú leirata. 3616. A kereskedelemügyi miniszter ur 73656. számú leiratára, az iroda fölterjesztette a kivánt véleményes jelentést. 3686. A kereskedelemügyi miniszter ur 70003. számú leiratára jelentés terjesztetett föl. 3683. A kereskedelemügyi miniszter ur 80332. számú leiratát, az iroda közölte az érdekeltekkel. 3684. A kereskedelemügyi miniszter ur 80380. számú leirata. 3759. A kereskedelemügyi miniszter ur 80493. számú leiratát, az iroda közölte *Lohrmann* Péter ókéri géplakattal. 3772. A kereskedelemügyi miniszter ur 778-8. számú leiratát, az iroda közölte *Rácz* István gyulai agyagiparossegéddel. 3849. A kereskedelemügyi miniszter ur 60601. számú leiratára, az iroda fölterjesztette a kivánt jelentést. 3854. A honvédelmi miniszter ur 145947. számú leiratára, az iroda fölterjesztette a kivánt kimutatást. 3914. A kereskedelemügyi miniszter ur 85363. számú leiratát, az iroda közölte *Bugyi* Mihály szegedi gépgyárossal. 3933. A kereskedelemügyi miniszter ur 79222. számú leirata. 3934. A kereskedelemügyi miniszter ur 84296. számú leirata. 3937. A kereskedelemügyi miniszter ur 81305. számú leiratát, az iroda közölte *Kiss* Dezső zentai szabóiparossal. 4026. A kereskedelemügyi miniszter ur 85349. számú leirata. 4035. A kereskedelemügyi miniszter ur 84221. számú leiratát, az iroda közölte *Sáfrány* Simon moholi műszövővel. 4067. A kereskedelemügyi miniszter ur 84683. számú leiratára, az iroda fölterjesztette a kivánt véleményes jelentést 4116. A kereskedelemügyi miniszter ur 80756. számú leiratára, az iroda fölterjesztette a kivánt véleményes jelentést. 4141. A kereskedelemügyi miniszter ur 73124. számú leiratát, az iroda közölte a *Ferraria szegedi vasárugyár* részvénytársasággal. 4149. A kereskedelemügyi miniszter ur 7694. számú leiratát, az iroda közölte *Bernhard* Ferenc újvidéki gyapjufonó iparossal. 4169. A kereskedelemügyi miniszter ur 86536. számú leirata. 4176. A kereskedelemügyi miniszter ur 72262. számú leiratát, az iroda közölte az *Asztalos* és *Krausz* bácskossutfalvai céggel.

Elintézett megkeresések:

33^o2/1913. A m. kir. központi szabadalmi hivatal 1832. számú értesítését, az iroda közölte a kerület érdekelt védjegy-lejstromoztóival. 3385. A délvidéki földművelők zombori gazdasági egyesületének 736. számú átiratára, adatok küldettek. 3392. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 43-82. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3393. A hódási járás szolgabírói hivatalának 7141. számú átiratára, az iroda megküldte a kért nyomtatványokat. 3412. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 120645. számú átiratára, az iroda megküldte a kért adatokat. 3421. A m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetőségének 19445. számú átirata. 3422. A brassói kereskedelmi és iparkamara 4919. számú átiratára, az iroda közölte a kért adatokat. 3426. A soproni kereskedelmi és iparkamara 4799. számú átiratára, címek küldettek. 3438. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 6354. számú

átiratára, adatok küldettek. 3441. A magyar vámpolitikai központ 764. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt statisztikai adatokat. 3442. Bácsbodrog vármegye alispáni hivatalának 39083. számú átiratára, szakvélemény küldetett 3445. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 2312. számú átiratára, az iroda közölte a kért véleményt. 3468. A m. kir. szabadalmi hivatal 1256. számú átiratát, az iroda közölte az érdekelttel. 3471. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 31840. számú átiratára, szakvélemény küldetett. 3475. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 123942. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 3481. A brünni kereskedelmi és iparkamara 28403. számú átiratára, az iroda közölte a kért címjegyzéket. 3518. A brünni kereskedelmi és iparkamara 33807. számú átiratára, válasz küldetett. 3519. Magyarkanizsa város 8909. számú átiratára, az iroda közölte a kért véleményt. 3520. Magyarkanizsa város 8816. számú átiratára, adatok közöltettek. 3521. A zombori járás szolgabírói hivatalának 306. számú átiratára, szakvélemény küldetett. 3523. Magyarkanizsa város 8910. számú átiratára, adatok közöltettek. 3537. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara 15754. számú átiratára, az iroda megküldte a kért címjegyzéket. 3561. Szabadka város rendőrkapitányi hivatalának 1778. számú átiratára, szakvélemény küldetett. 3562. Szabadka város rendőrkapitányi hivatalának 1774. számú átiratára, válasz küldetett. 3570. A prágai kereskedelmi és iparkamara 49105. számú átiratára, az iroda megküldte a kért címjegyzéket. 3571. A bácsalmási járás szolgabírói hivatalának 179. számú átiratára, vélemény küldetett. 3576. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 135232. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 3581. A zombori járás szolgabírói hivatalának 4660. számú átiratára adatok küldettek. 3585. Az apatini járás szolgabírói hivatalának 469. számú átiratára vélemény küldetett. 3601. A budapesti angol kir. főkonzul átiratára, válasz küldetett. 3602. Az apatini járás szolgabírói hivatalának 330. számú átiratára vélemény küldetett. 3615. A szentesi kir. járásbírói hivatalának 374. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 3627. A serajevói kereskedelmi és iparkamara 2513. számú átiratára, az iroda összeállította és megküldte a kért címjegyzéket. 3629. A szegedi m. kir. II. honvédkerület hadbiztonságának átiratára, az iroda közölte a kért adatokat. 3630. A győri kereskedelmi és iparkamara 4047. számú átirata. 3638. A m. kir. központi szabadalmi hivatal 1277. számú átiratát, az iroda közölte, az érdekelt védjegy-lajstromoztatóval. 3640. A zombori járás szolgabírói hivatalának 4976. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3642. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 32224. számú átiratára, az iroda közölte a kért adatokat. 3660. A m. kir. technológiai iparmuzeum 270. számú átiratát, az iroda közölte a hmvásárhelyi agyagiparosok raktárszövetkezetével, 3662. A m. kir. kereskedelmi muzeum 28534. számú átiratára, az iroda megküldte a kért címjegyzéket. 3668. Szeged város tisztii ügyészségének 6816. számú átirata 3687. Az apatini járás szolgabírói hivatalának 300. számú átiratára adatok küldettek. 3689. A wieni cs. és kir. államnyomda igazgatóságának 521. számú átiratára, az iroda megküldte a kért korrekturát. 3694. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 4182. számú átiratára, válasz küldetett. 3699. A reichenbergi kereskedelmi és iparkamara 51315. számú átiratára, az iroda közölte a kért címeket. 3711. A szegedi kir. ügyészség 14682. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 3712. Szeged város rendőrbíróságának 3745. számú átiratára, vélemény küldetett. 3717. Bácsbodrog vármegye alispáni hivatalának 39726. számú átiratára, az iroda közölte a kért véleményt. 3718. A m. kir. technológiai iparmuzeum 915. számú átirata. 3726. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 139804. számú átiratára, az iroda megküldte a kért adatokat. 3745. A temesvári kereskedelmi és iparkamara 10152. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt választ. 3746. Szeged város rendőrbíróságának 6381. számú átiratára, adatok küldettek. 3751. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 33387. számú átiratára, vélemény küldetett. 3757. Magyarkanizsa város tanácsának 9489. számú átiratára, az iroda megküldte a kért nyomtatványokat. 3758. A zentai járás szolgabírói hivatalának 4918. számú átiratára, törzskönyvi nyomtatványok küldettek. 3774. Az aradi kereskedelmi és iparkamara 1141. számú átiratára válasz küldetett. 3810. A budapesti kereskedelmi és iparkamara 34277. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 3817. A m. kir. szabadalmi hivatal 1834. számú átiratát, az iroda közölte az érdekelt

lajstromoztatókkal. 3827. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 6645. számú átiratára, vélemény küldetett. 3841. Baja város rendőrkapitányi hivatalának átiratára, törzskönyvi nyomtatványok küldettek. 3848. Az apatini járás szolgabírói hivatalának 4929. számú átiratára szakvélemény küldetett. 3850. A m. kir. technologiai iparmuzeum 115. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat 3863. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 126242. számú átiratára, az iroda közölte a kért véleményt. 3864. Baja város rendőrkapitányi hivatalának 1375. számú átiratára, az iroda közölte a kért értesítést. 3886. A magyar vámpolitikai központ 1308. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 3879. A temesvári vakok képző- és foglalkoztató-intézetének 827. számú átirata. 3880. A m. kir. szabadalmi hivatal 2161. számú átiratát, az iroda közölte *dr. Géza* Imre újvidéki ügyvéddel 3888. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 141581. számú átiratára, szakvélemény küldetett. 3902. Az olmützi kereskedelmi és iparkamara 11901. számú átiratára az iroda közölte a kért címekeket. 3915. Szabadka város rendőrkapitányi hivatalának 2017. számú átiratára, adatok küldettek. 3920. A m. kir. szabadalmi hivatal 2132. számú átiratát, az iroda közölte *dr. Valentini* Emilné bajai lakossal. 3922. Szeged város rendőrbírói hivatalának 5365. számú átiratára, vélemény küldetett. 3955. A zombori járás szolgabírói hivatalának 306. számú átiratára, szakvélemény küldetett. 3981. A bajai ipartestület 692. számú átiratára, az iroda közölte a kért adatokat. 3922. A kassai kereskedelmi és iparkamara 6135. számú átiratára, adatok küldettek. 3998. Bácsbodrog vármegye alispáni hivatalának 1054. számú átiratára, szakvélemény küldetett. 2990. A triesti kereskedelmi muzeum 7651. számú átiratára az iroda megküldte a kért címjegyzéket. 4000. A szegedi kir. ügyészség 15386. számú átiratára, az iroda közölte a kért adatokat. 4007. Az apatini járás szolgabírói hivatalának 4541. számú átiratára, az iroda közölte a kért véleményt. 4022. A zombori járás szolgabírói hivatalának 5360. számú átiratára, vélemény küldetett. 4023. A budapesti iparművészeti iskola igazgatóságának 3338. számú átirata. 4049. A pilseni kereskedelmi és iparkamara 15671. számú átiratára, az iroda megküldte a kért értesítést. 4051. Az aradi kereskedelmi és iparkamara 1203. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 4077. Baja város rendőrkapitányi hivatalának 1465. számú átiratára, adatok küldettek. 4085. A linzi kereskedelmi és iparkamara 5031. számú átiratára, az iroda megküldte a kért címjegyzéket. 4093. A szegedi kir. ügyészség 15823. számú átiratára vélemény küldetett. 4100. A m. kir. budapesti kereskedelmi muzeum 30295. számú átiratára, az iroda megküldte a kívánt adatokat. 4106. A szentesi ipartestület 393. számú átiratára, válasz küldetett. 4110. A troppai kereskedelmi és iparkamara 14052. számú átiratára, címjegyzék küldetett. 4117. A temesvári kereskedelmi és iparkamara 11261. számú átirata. 4119. Szentes város rendőrkapitányi hivatalának 897. számú átiratára, szakvélemény küldetett. 4147. A zombori kir. pénzügyigazgatóság 153353. számú átiratára, az iroda közölte a kívánt adatokat. 4170. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara átiratára, az iroda megküldötte a kívánt adatokat. 4183. A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara 4170. számú átiratára, válasz küldetett 4184. Szeged város rendőrkapitányi hivatalának 36049. számú átiratára, adatok küldettek. 4194. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 4823. számú átiratára, az iroda közölte a kért véleményt.

Közzétettek :

3376/1913. ikt. sz. a. Parác község előljáróságának 1421. számú árlejtési hirdetménye, a községben építendő fahíd építési munkálataira 3400. A temesvári cs. és kir. 7. hadtest hadbiztosságának 7103. számú pályázati hirdetménye rozs- és zabszállítás biztosítására. 3401. A m. kir. államvasutak szabadkai állomásfőnökségének 1223. számú árverési hirdetménye visszamaradt áruk értékesítésére. 3403. Bosznia és Hercegovina kormányzóságának 134696. számú árlejtési hirdetménye. 3420. A temesvári cs. és kir. 7. hadtest hadbiztosságának 7104. számú gabonabevásárlási hirdetménye. 3473. Bosznia és Hercegovina kormányzóságának 223465. számú hirdetménye, fenyő- és bükkfa eladására. 3474. A polai cs. és kir. haditengerészet élelmezési hivatala, 705. számú hirdetménye az

1914. évi szükségleteinek szállítására. 3509. A m. kir. szegedi honvéd helyőrség közétkezési bizottságának 38. számú hirdetménye, élelmi cikkeknek ajánlati tárgyalás útján való biztosítása tárgyában. 3582. A szegedi állami felsőipariskola 1367. számú hirdetménye, építőipari téli tanfolyam létesítése ügyében. 3617. A budapesti m. kir. I. honvédkerület hadbiztosságának 13773. számú hirdetménye kenyér- és zabszükségleteinek szállítására 3767. Bosznia és Hercegovina kormányzóságának 224748. számú hirdetménye búkk és és tölgyfa eladására. 3785. A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztosságának 6895. számú hirdetménye, a cs. és kir. szegedi csapatkórház 1914. évi kifőzésszerű élelmezésére. 3828. A szegedi kir. pénzügyigazgatóság 47745 számú árverési hirdetménye, kiselejtezett papírok értékesítésére. 3835. A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságának 10249. számú hirdetménye, a wieni katonai gyógyszerügyi igazgatóság részére szükséges gyógyszeranyagok biztosítására. 3873. A titeli kir. járásbírószág 12. eln. számú árlejtési hirdetménye, az 1914. évre szükséges fűtőanyagok szállítására. 4152. A m. kir. I. honvédkerület hadbiztosságának 15697. számú árlejtési hirdetménye, az 1914. évben Szabadka és Kecskemét állomásokon szükséges kenyér szállítására.

Beérkezett jegyzőkönyvek és nyomtatványok :

3352/1913. ikt. szám alatt a kassai (1913. VI/24), 3353. a sarajevói (1913. VII/14.), 3369. a sarajevói (1913. VI/26, és VII/2.), 3398. a budapesti (1913. VII/8.), 3423. a győri (1913. IX/29.), 3446. a nagyvárad (1913. X/5.), 3588. a temesvári (1913. IX/30), 3589. a pozsonyi (1913. VI/25.), 3607. a miskolci (1913. IX/23), 3608. a brünni (1913. VII/7.), 3619 a debreczeni (1913. X./8.), 3664. a brassói (1913. VII/2.), 3703. a goriziai (1913. X/17.), 3766. a zágrábi (1913. X/21.), 3789. a laibachi (1913. VI/28.), 4083. az aradi (1912. V/23.). 3295. Központi védjegy értesítő 1913. évi május havi száma. 3326. A temesvári kamara közgazdasági jelentése 1912. évről. 3387. Központi védjegy értesítő 1913. évi június havi füzet. 3472. Központi védjegy értesítő 1913. évi július havi füzet. 3485. Magyar Vámpolitikai Központ: előterjesztés a vasuti vámrendtartás reformja ügyében. 3556. A csekk és clearing forgalomban résztvevő számlatulajdonosok jegyzéke. 3567. A soproni kamara ügyforgalmi jelentése 1913 évi szeptember hóról. 3704. „Jelentés az erdélyi medence földgáz előfordulásai körül eddig végzett kutató munkálatok eredményeiről“ című kiadvány. 3705. Miskolc és vidékén lakó kiskereskedők és kisiparosok egyesületének alapszabályai. 3706. Központi védjegy értesítő 1913. évi augusztus havi füzet. 3707. László Gyula előadása Udvarhely vármegye iparfejlesztéséről 3718. „A magy. kir. technológiai iparmúzeum alapításának, fejlődésének és működésének története 1883–1913.“ című kiadvány. 3799. „Statistik der auswärtigen Handels der Vertragszollgebiete der beiden Staaten der Österreich-Ungarischen Monarchie im Jahre 1912.“ című kiadvány. 3903. Ipar és keresk. munkásközvetítő-intézet (Budapest) kimutatása 1913. év november hó 14-én a munkás- és munkakeresletről. 4038. Hadi célokra alkalmas gépteherkocsik segélyezésére vonatkozó határozatok. 4046. Ipar és keresk. munkásközvetítő intézet közvetítési forgalma 1913. év III. negyedében.

Áruvédjegy lajstromozás :

A kamara áruvédjegy lajstromába 437. tétel szám alatt 1913. évi október hó 16-án *Brandics J.* és társa újvidéki kiviteli kereskedő-cég áruvédjegye, az általa előállított és forgalomba hozott „bronzlakkok“, 438. szám alatt *Vuils Samu* zombori gyógyszerész áruvédjegye, az általa előállított és forgalomba hozott „Reumatin“, 439. szám alatt dr. *Glücksthal Zoltán* zentai gyógyszerész védjegye, az általa előállított és forgalomba hozott „sósorszesz“ és 440. szám alatt *Königsüdtler* Testvérek újvidéki szeszgyáros cég áruvédjegye, az általuk forgalomba hozott „Rum“ törvényes megvédésére belajstromoztattak.

Kamarai illeték befolyt október és november hónapban:

3262/1913.	iktató szám alatt	a hmvhelyi	kir. adóhivatal utján	39 kor. 42 fill.
3279/1913.	" "	a kulai	" " "	5 " 76 "
3280/1913.	" "	a zombori	" " "	328 " 18 "
3281/1913.	" "	az ujvidéki	" " "	468 " 02 "
3282/1913.	" "	a zentai	" " "	310 " 64 "
3283/1913.	" "	a szentesi	" " "	11 " 89 "
3305/1913.	" "	a bajai	" " "	349 " 25 "
3306/1913.	" "	a titeli	" " "	63 " 27 "
3310/1913.	" "	a szegedi	" " "	388 " 11 "
3338/1913.	" "	az óbecsei	" " "	6 " 42 "
3347/1913.	" "	a hódcsági	" " "	12 " 47 "
3357/1913.	" "	a szabadkai	" " "	72 " 96 "
3358/1913.	" "	a csongrádi	" " "	4 " 83 "
3359/1913.	" "	a topolyai	" " "	40 " 35 "
3503/1913.	" "	a bpesti	" állampénztár "	669 " 51 "
3671/1913.	" "	a zentai	kir. adóhivatal utján	38 " 06 "
3672/1913.	" "	a titeli	" " "	37 " 87 "
3673/1913.	" "	az óbecsei	" " "	9 " — "
3674/1913.	" "	a szentesi	" " "	14 " 22 "
3675/1913.	" "	a palánkai	" " "	70 " 20 "
3676/1913.	" "	a kulai	" " "	1 " 19 "
3677/1913.	" "	a hmvhelyi	" " "	78 " 3 "
3695/1913.	" "	az ujvidéki	" " "	172 " 78 "
3710/1913.	" "	a szegedi	" " "	347 " 40 "
3714/1913.	" "	a bajai	" " "	348 " 41 "
3735/1913.	" "	a hódcsági	" " "	6 " 33 "
3736/1913.	" "	a szabadkai	" " "	74 " 44 "
3737/1913.	" "	a topolyai	" " "	37 " 54 "
3738/1913.	" "	a zombori	" " "	108 " 27 "
Összesen .				4014 kor. 82 fill.

Kamarai illeték leiratott október és november hónapban:

109/1913.	iktató szám alatt	a hmvhelyi	kir. adóhivatal javára	4 kor. — fill.
165/1913.	" "	a szegedi	" " "	100 " 34 "
359/1913.	" "	a szegedi	" " "	— " 36 "
449/1913.	" "	a szegedi	" " "	7 " 35 "
513/1913.	" "	a topolyai	" " "	2 " 07 "
546/1913.	" "	a szegedi	" " "	27 " 96 "
571/1913.	" "	a hódcsági	" " "	1 " 80 "
578/1913.	" "	a hódcsági	" " "	2 " 40 "
59/1913.	" "	a zombori	" " "	2 " 46 "
859/1913.	" "	a csongrádi	" " "	— " 60 "
914/1913.	" "	a szegedi	" " "	— " 72 "
1213/1913.	" "	a szegedi	" " "	45 " 36 "
2477/1913.	" "	a zentai	" " "	73 " 80 "
2620/1913.	" "	a zentai	" " "	20 " 30 "
2621/1913.	" "	a zentai	" " "	57 " 30 "
2779/1913.	" "	a csongrádi	" " "	2 " 70 "
2888/1913.	" "	a csongrádi	" " "	20 " 04 "
3454/1913.	" "	a kulai	" " "	1 " 29 "
Összesen .				370 kor. 85 fill.

A teljes ülés tudomására hozatott:

Weiner Miksa alelnök és *Tonelli* Sándor titkár október 21–22-én Budapesten, az országos vámpolitikai központ közgyűlésén vett részt a kamara képviselőjében.

Tonelli Sándor titkár november 7–10-én a fiumei országos kamarai titkári értekezleten, 20–21-én Budapesten, a kereskedelmi minisztériumban kamarai ügyekben, 23-án Hmvásárhelyen, az ottani országos kovácsipari kongresszuson és 26-án Szabadkán államsegélyügyekben járt el.

Szabó Gyula titkár október 17-én Zomborban kamarai illetékügyben, 28–29-én Palánkán, a szabad kikötő létesítése ügyében tartott értekezleten, november 2–4-én Budapesten, a földmivélsügyi és kereskedelemügyi minisztériumokban az akoltelepek vízellátási ügyében, 13-án Hmvásárhelyen államsegély ügyekben és 22-én szintén Hmvásárhelyen, az országos kovácsipari kongresszus előkészítő ülésén vett részt.

Vékes Bertalan jegyző november 17–18-án Szilberekén államsegély ügyben járt el.

97. A teljes ülés a titkári jelentést tudomásul veszi.

VI. Olvastatott a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 30241/1913 sz. leirata, mellyel a *tanonc- és segéd munkakiállítások* ujjászervezése tárgyában készített előadói javaslatokat küldi meg véleményadás céljából.

A tervezet a tanoncok és segédek munkabuzgalmának és haladás iránti törekvésének előmozdítása érdekében intézményesen kívánna biztosítani, hogy ipartestületi szekhelyeken lehetőleg minden évben helyi tanonc- és segéd munkakiállítás, kamarai kerületenkint pedig minden három évben kerületi és ugyanezeket követőleg Budapesten minden alkalommal országos kiállítás rendeztessék.

A helyi kiállításokat az ipartestületek és más ipari szervezetek, a kerületi kiállításokat a kamarák, az országos kiállításokat pedig egy alakítandó bizottság rendezné az állam költségére. A kiállítások révén kifejtendő iparpártolási propaganda érdekében ezek rendezésére társadalmi ténnyezők is bevonandók lennének.

A költségek tekintetében elv az lenne, hogy aki ren lezi a kiállítást, gondoskodik azok fedezetéről. Indokolt esetekben a kerületi kiállításokra államsegély is engedélyezhető.

Terv szerint a helyi kiállításokon minden iparossegéd és tanonc munkája kiállítható, a kerületi kiállításokon csak a helyi kiállítások első és második díjjal kiüntetett tárgyai, az országos kiállításokon pedig csak a kerületieken első díjjal jutalmazott munkák.

A kiállítók és a mesterek ösztönzése érdekében mindenik kiállításon arany-, ezüst- és bronz-oklevelek volnának kiosztandók ugy a kiállító tanoncok és segédek, mint ezek munkaadói számára. Iskolák a kiállításokon külön szerepelnének. A tervezet gondoskodik még a munkák készítésének ellenőrzéséről, a tárgyak szállítására s a kiállítások vidéki látogatóinak utazá-

sára kieszközlendő kedvezményről, a katalogusok kiadásáról, mintaszabályzatokról stb.

A közös bizottság utalva azon kedvező tapasztalásokra, melyeket az 1903-ban Szegeden rendezett kerületi tanonc- és segéd munkakiállítás járt, oly vélemény felterjesztését javasolja, hogy a kerületi és országos tanonc- és segéd munkakiállítások tervének felélesztése örvendetes s a törekvést a kamara készséggel támogatja.

A részletekre vonatkozóan ezuttal a kamara csak a főbb elvi kérdésekben kíván nyilatkozni a következőkben:

1. Helyes, hogy a kerületi és az országos kiállítások 3 évenként lesznek tartandók. Rövidebb időközök tulságos munkát és költséget okoznának, hosszabb időközök pedig a jobbára 3—4 évre szerződötett tanoncok jó részét megfosztanák a kiállításokon való versenyzés alkalmaitól.

2. Helyi kiállítások az ipartestületek által a magok erejéből rendezendők, egyes helyeken, ahol ez indokolt, államsegély igénybevételét kellene lehetővé tenni.

3. A helyi tanoncmunkakiállítások csak azon években volnának általában véve a segédek munkáival kiegészítendők, amikor kerületi és országos kiállítások rendeztetnek, mert különösen a kisebb városokban és községekben a helyi kiállítások szerény kerete s az itt elérhető elismerés mértéke kellő ösztönző hatással nem volna. Általában a helyi kiállítások mostani szervezetét nem volna kívánatos megbolygatni. Elégséges volna az, ha minden ipartestület és minden iparostanonciskola ily kiállítás rendezésére ösztönöztetnék. Az arany-, ezüst- és bronzoklevelek osztogatása és a munkaadóknak hasonló oklevelekkel való kitüntetése itt mellőzendő lenne, mert ezzel devalválnánk a kerületi és országos kiállítások kitüntetéseinek értékét. Elégséges volna itt a különböző foku dicséretet tartalmazó emléklapok osztogatása s az eddig is szokásos pénzbeli jutalmakkal, vagy más ajándékokkal való ösztönzés.

4. A kerületi kiállításokon már oklevelek és pénzbeli jutalmak legyenek a kitüntetés kifejezői s a munkaadók itt a munkásaik és tanoncaik által elért eredménynek feltüntetésével dicséret okmányokat nyerjenek. A kiállító tanoncok és segédek kitüntetése a kerületi kiállításéhoz hasonló legyen s a munkaadók is aszerint kapjanak arany, ezüst, vagy bronz közreműködői oklevelet, amely legmagasabb foku kitüntetést az alkalmazottak nyertek.

5. A kerületi és országos kiállításokon necsak az alsóbb rendű kiállításon kitüntetett tárgyak legyenek kiállithatók, mert ez gyakran lehetetlen is, pl. az élelmi iparnál vagy oly tárgyaknál, melyeket a tanonc, vagy a munkás a kisiparos megrendelője számára készít. Az alsóbb foku kiállításon kitüntetett tanonc és segéd új tárggyal is szerepelhessen a kerületi és országos kiállításokon, a segédek pedig egyáltalán ne köteleztessenek arra, hogy a kerületi kiállítást megelőzően helyi kiállításon résztvegyenek.

A közös bizottság a tervezetbe foglalt egyéb határozmányokat helyeselni javasolja, kívánatosnak tartaná azonban, ha a helyi és kerületi kiál-

litások szabályzatát az érdekelt ipartestületekkel való előzetes tárgyalás után a kamarák maguk állapítanak meg a főbb elvi szempontok egyöntetű figyelembe vételével.

98. *A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.*

VII. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 60601/1913. sz. leiratával a szerelő iparnak képesítéshez kötése ügyében kíván véleményt.

A közös bizottság oly vélemény közlését javasolja, hogy a vízvezeték-szerelő munkánál közérdekből is megkívántató szakértelem biztosítása érdekében ez iparág a képesítéshez kötött iparok közé felveendő volna, azonban arra való tekintettel, hogy vidéken a vízvezeték-készítés ritkán menti ki egy külön iparüzlet működési körét s figyelembe véve azt is, hogy vízvezeték berendezéssel eddig főképp a bádigosok és lakatosok foglalkoztak, kimondandó volna, hogy átmeneti intézkedésül a bádigos és lakatos mesterségekben szerzett gyakorlat a vízvezetékszerelő iparban a képesítés igazolásául elfogadtassék, továbbá, hogy akik ma vízvezetékszerelő iparra igazolvánnyal rendelkeznek, szerzett jogukban ne esorbittassanak.

99. *A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.*

VIII. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 60695/1913. sz. leiratával véleményadás céljából megküldi a budapesti könyvkötők stb. ipartestületének folyamodását, mellyel a *koszoruszalag* nyomó iparnak képesítéshez kötését kéri.

A közös bizottság oly vélemény felterjesztését javasolja, hogy a kérelem teljesítése nem volna indokolt, mert a koszoruszalag nyomás különösen a vidéken nem specializálódott annyira, hogy külön iparág gyanánt szerepeltethető lenne.

100. *A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.*

IX. Indítvány érkezett a kereskedelmi és iparkamarához, hogy a kamara írjon fel a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez abban a tekintetben, hogy a kormány indítson tárgyalásokat a szerb kormánnyal egy *Báziásnál létesítendő vasuti hid* ügyében, amely a Temesvár-báziási vonalnak zsákvasut jellegét megszüntetné és az új szerb vasutervek megvalósítása esetén közvetlen vasuti összeköttetést biztosítana egyrészt Szerbia keleti részeibe, másrészt Bulgáriának északnyugati vidékeire.

A közös bizottság tekintettel arra, hogy a szerb kormány által tervezett új vasutvonalak Szerbiának bányakincsekben leggazdagabb vidékeit, a borvidéki réz- és szénbányákat, továbbá a majdan-peki kovandbányákat és a szab. osztr.-magy. államvasut társaság által már megnyitott vasércbányákat érintik, amelyeknek a magyar vállalkozás számára való biztosítása kiválóan fontosnak mutatkozik, javasolja, hogy a kérelem értelmében felterjesztés intéztessék a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez.

101. *A teljes ülés hozzájárul a közös bizottság javaslatához.*

X. Olvastatnak a *fiumei titkári értekezletből* kifolyólag más társkamarak által előterjesztett javaslatok és pedig:

1. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara hivatkozván arra a körülményre, hogy a kamaráknak a *cégnyilvántartás* körül kifejtett munkája csak akkor lehet eredményes és akkor felelhet meg minden tekintetben a való élet követelményeinek, ha a kereskedelmi törvény végrehajtásait gyakorló kir. törvényszékek a kamarák előterjesztéseit kellő figyelembe részesítik és azok végrehajtásáról gondoskodnak, azt javasolja, hogy a kamarák összege intézzen a kereskedelemügyi és igazságügyminiszterekhez oly értelmű fölterjesztést, amely rendelet kibocsájtását kéri azon tekintetben, hogy a kir. törvényszékek a kamarák indokolt előterjesztéseit figyelembe vegyék és a való életet visszatükröztető cégkimutatásokat állítsanak fel.

2. A budapesti kereskedelmi és iparkamara az iránt tett javaslatot, hogy a kamarák a *védjegylajstromozási díjaknak* 25°/o-át, amelyeket eddig a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 6483/1908. számú rendelete alapján a m. kir. szabadalmi állampénztárba beszolgáltatottak, minthogy arra törvényes alap nincs, a jövőben ne fizessék be, hanem a kérdés végleges eldöntéseig letétként kezeljék.

3. A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara megküldötte az 1907. III. t.-c. revíziójának előmunkálataira vonatkozó *kérdőív* tervezetét.

102. A teljes ülés az 1. pontban javasolt felterjesztéshez hozzájárul, a 2. és 3. pont alatti ügyeket pedig kiadja az irodának tanulmányozás és feldolgozás céljából.

XI. A *debreceni kereskedelmi és iparkamara* 14634/1913. szám alatt megküldötte a kamarának a *kamarai választott bíróságok* létesítésére vonatkozó javaslatát azzal a kérelemmel, hogy a szegedi kamara is pártoló felterjesztést intézzen az igazságügyi és kereskedelemügyi m. kir. miniszterekhez.

A *közös bizottság* tekintettel arra a körülményre, hogy a polgári perrendtartásnak 1911. évben megvalósult reformja nem hozta meg a kívánt nagyobb szakszerűséget, gyorsaságot és olcsóbbodást szükségesnek látja, a választott bíróságok intézményének kiterjesztését. A külföldi példák szintén arra utalnak, hogy a szakbíróságokkal szemben a választott bíróságok intézménye mind tágabb teret foglal el. E szempontok által indítva, javasolja, hogy a teljes ülés tisztán elvi szempontból a debreceni kamara javaslatát, pártoló felterjesztést intézzen a pénzügyi és kereskedelemügyi m. kir. miniszterekhez.

103. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XII. A *debreceni és aradi kereskedelmi és iparkamarak* 14648 913., illetőleg 1705/1913. számok alatt átirattal fordultak a kamarához, hogy a *közigazgatási végrehajtásokkal üzőtt visszaélések* ügyében szintén felterjesztéssel forduljon a kereskedelemügyi és igazságügyi miniszter urakhoz. Kereskedők és iparosok részéről ugyanis utóbbi időben gyakran előfordult az a panasz,

hogy olyan adósok, akiknél birói foglalások eszközöltettek, úgy igyekeznek menekülni a tartozások kifizetésétől, hogy a bíróság lefoglalt tárgyakat adótartozás fejében újból lefoglaltatják és mielőtt a birói végrehajtás befejeztetnék, közben strohmanokkal közigazgatási árverést vezetnek maguk ellen, mely alkalommal megbizottjaik utján maguk szerzik meg az árverelt tárgyakat.

A közös bizottság foglalkozván e kérdéssel oly értelmű felterjesztést javasol, amely a törvényes rendelkezéseknek olyan módosítását kéri, hogy közigazgatási árverést is csak bírósági végrehajtó tarthasson meg. Addig is azonban, míg e reform megvalósul, kérelmezni kívánja a mai rendelkezéseknek olyan kiegészítését, hogy a közigazgatási árverések határnapjáról a lefoglaltató hitelezők hivatalos uton értesíttessenek.

104. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XIII. A Szabadkai Kereskedelmi Egyesület érdemleges tárgyalás céljából a következő határozatát küldötte meg a kamarának:

„A Szabadkai Kereskedelmi Egyesület, tagjainak felkérésére, minden személyes vonatkozástól menten konkrét esetek elbírálásától tartózkodva, tisztán hitelvédelmi szempontból igen fontosnak tartja azt, hogy bizalmas közlések, melyeket kereskedő vele összeköttetésben állóknak átad, semmilyen módon nyilvánosságra ne hozassanak. Az ilyen eljárás egyrészt a hitel alapját képező bizalmat szüntetheti meg, másrészt alkalmas arra, hogy felelősség nélkül nyilvánosságra hozott közlemények cégeket hitelüktől megfosztva, létalapjukban támadjanak meg. Magáévá teszi az egyesület ezen indítványt oly irányban, hogy kereskedők bizalmas vagyoni közléseink kötelező titokban tartása törvényileg rendeztessék.

Ugyancsak kívánatosnak és szükségesnek tartja a nálunk még nem rendezett és sok kárt okozható hiteltudósítási rendszernek törvényhozásilag való rendezését.

Végül felkéri az értekezlet az egyesület elnökségét, hogy ezen ügyben lépjen érintkezésbe a szegedi kereskedelmi és iparkamarával és azzal karöltve igyekezzék az ügyet megfelelő formában további akció tárgyává tenni.“

Értekezletünk fenti határozati javaslatából kifolyólag tisztelettel kérjük a tekintetes Elnökséget, méltóztassék e kérdést mielőbb a kamara munkakörébe bevonnival a gyakorlati megoldás érdekében teljes súlyát érvényesíteni.

A közös bizottság tekintettel arra a körülményre, hogy e fontos kérdésben rövid ideig tartó tárgyalás alapján határozni nem lehet, továbbá figyelembevételül azt, hogy a hitelinformációs irodák megrendszabályozása ügyében épen a múlt hetek folyamán értekezlet tartatott a kereskedelemügyi miniszteriumban és hogy a kérdésnek egész komplexuma most rendezés alatt van, azt javasolja, hogy az átirat adassék ki a vezető titkárnak azzal a meghagyással, hogy külföldi joganyag tanulmányozása alapján leg-

később februárig tegyen megokolt előterjesztést a kamarának, amely megfelelő megvitatás után, mint a kamara véleménye, fog a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elé terjeszteni.

Fülöp Zsigmond levelező tag, tekintettel az információs irodák nagy visszaéléseire, a legszigorubb állásfoglalást ajánlja a kamarának.

Tonelli Sándor dr. titkár, anélkül, hogy a kamara állásfoglalásának bármi tekintetben prejudikálni akarna, úgy véli, hogy az információs ügy szabályozása a legnagyobb óvatosságot igénylő kérdések egyike. Nagyon is megfontolást igényel például az a kérdés, hogy az információs irodák hatósági engedélyhez köttessenek-e vagy sem és amennyiben igen, ez mi módon történjék. Nem fognak-e ez esetben véletlenül a legarravalóbbak kirekeszteni és nem kell-e attól tartani és a „hatóságilag engedélyezett” jelszó nem fogja-e a mi közgazdaságilag kevésbé iskolázott közységünket félrevezetni, aminek még rosszabb hatása lehet, mint a mai rendszernek. E kérdésben csak az összes szempontok kellő mérlegelése alapján lehet eljárni.

105. *A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.*

XIV. Olvastatott a Magyar Vaskereskedők Egyesületének átirata, mellyel pártolás céljából megküldi a *fegyverkereskedés* új szabályozását kérő felterjesztését.

A közös bizottság a felterjesztésben foglalt indokokból a fegyverkereskedés szabályainak revízióját főképp a vidéki vaskereskedők érdekeinek előmozdításával látván összekötve, — a felterjesztés támogatását ajánlja.

106. *A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.*

XV. Olvastatott az *óbecsei és zentai ipartestületek* átirata, mellyel kéri, hogy az építőipar szabályozása tárgyában ujabban ideiglenesen kibocsátott rendelet oly irányu módosítása iránt kér lépéseket tenni, hogy a *kőművesmesterek munkaköre* az építőiparról szóló új törvénytervezet szerint állapíttassék meg.

A közös bizottság a kérelem teljesítését kivihetetlennek tartja, mert a készülő új törvény az építőiparral kapcsolatos összes kérdéseket összefüggően tárgyalja, s ebből egyes részeket érvényesíteni előbb, mintsem az egész vonalon alkalmazandó elvi álláspont ki nem alakul, aligha volna lehetséges és célszerű. Tekintettel azonban arra, hogy a *kőművesmesterek munkakörének* kiterjesztése sürgős és közóhaj, tekintettel másrészt arra, hogy az új törvénytervezetre beérkezett vélemények figyelembe vételével most már a végleges tervezet elkészítésének akadálya nincs, javasolja a közös bizottság, hogy sürgesse meg a kamara az új törvénytervezet mielőbbi megalkotását.

107. *A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.*

XVI. Bácsbodrog vármegye alispáni hivatala 42371/1913. sz. átiratával véleményadás céljából megküldi *Kerény* község képviselőtestületének folyamodását, mellyel a *hetivásárjaira állatfelhajtás engedélyezését* kéri.

A közös bizottság a kérelem teljesítését, ajánló véleményt javasol elfogadásra.

108. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XVII. Bácsbodrogmegye alispáni hivatala 36549/1913. sz. átiratával Bátmonostor község *hetivásár engedélyezése* iránti kérelmét küldi meg véleményadás céljából.

A közös bizottság azon vélemény közlését javasolja, hogy a kérelem pártolható lenne, mert noha a mintegy 10 kilométernyire fekvő Baja város e hetivásár engedélyezéséhez való hozzájárulását megtagadta s bizonyos mértékben tényleg károsan fogja Baja forgalmát ez befolyásolni, mégis nem mellőzhetők e kérés megítélésénél a község lakóinak azon érdekei, melyek a hetivásár engedélyezéséhez fűződnek, mert a Bajától való 10 kilométernyi távolság már túlságos nagy ahhoz, hogy a helyi fogyasztási igények kielégítése s termelvényeinek értékesítése céljából Bátmonostor község közönsége a bajai piacok látogatására indokoltan volna kényszeríthető.

109. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XVIII. Bácsbodrog vármegye alispáni hivatala 36414/1913. sz. átiratával véleményt kér *Bácsfeketehegy* községnek harmadik országos vásár engedélyezése iránti folyamodását.

A közös bizottság oly vélemény közlését javasolja, hogy a kérelem teljesítése nem volna indokolt, mert Bácsfeketehegy község jelentőségéhez képest a már meglévő 2 országos vásár teljesen elegendő s forgalmas vásár fejlődésére a kért harmadik határnapon nem lenne kilátás. Emellett figyelembe veendő az is, hogy a Bácsfeketehegygyel csaknem összeépített Szeghegy községnek, valamint az alig 3—4 kilométernyire fekvő Kishegyesnek szintén van 2—2 vásárja s utóbbinak nyári vásárját egy héttel előzné meg a Bácsfeketehegy község által augusztus második hétfőjére kért vásár. Tekintettel tehát arra, hogy az egymáshoz közel fekvő három község lakói otthonukban 6 orsz. vásár alkalmait használhatják ki, emellett pedig a környékben levő Topolya, Verbász, Kula, Szenttamás és Cservenka községekben is évenként 15 orsz. vásár tartatik, közérdekkel Bácsfeketehegy község kérelme egyáltalán nem indokolható, ellenben ellene a felesleges vásárok szaporítását ellenző érvek annál inkább csoportosíthatók.

110. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XIX. Szeged sz. kir. város rendőrfőkapitánysága 33387/913. szám alatt véleményezés céljából megküldötte *Bach Antal* szegedi bej. órás- és ékszerész cégnek *hatósági végeladás engedélyezése* iránti kérelmét.

A közös bizottság, amennyiben *Bach Antal* kötelezi magát egész üzletének felozlatására, a kérelem teljesítését javasolja, azzal a megszorítással azonban, hogy a végeladás 1914 január 1-től július 1-ig engedélyeztessék, minthogy épen a karácsony előtti időben, amely a szakmabeli cégeknek legfőbb szezonja, méltánytalan volna ezeknek megkárosítása.

111. A teljes ülés elfogadja a közös bizottság javaslatát.

XX. A kamara kötelékébe tartozó iparvállalatok egyike panasszal fordult a kamarához az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár eljárása ellen, amellyel a *balesetbiztosítási járulékokat* évről-évre korlátlan mértékben emeli. Felhossa a panaszttevő vállalat, hogy míg az 1907. XIX. t.-c. életbeléptetése előtt egy magánbiztosítónak összesen 1200 korona évi balesetbiztosítási díjat fizetett, amely díj ellenében munkásai az állami biztosításnál nagyobb mérvű segélyben részesültek, addig az Országos Pénztár díjait az 1907. évi 1011'82 koronás alapról fokozatosan emelve, 1912-ben 7730'80 koronára szöktette fel. E magas járulékok aránytalansága legjobban abból tűnik ki, hogy a vállalatnál balesetet szenvedett összes munkásoknak kifizetett kártalanítási összeg évente egészben 1254'36 koronát tesz ki, az 1912. évben pedig, amelyre a 7730'80 korona járulék megállapított, csak két oly baleset volt a gyárban, amelyekből kifolyólag az illető munkások részére megállapított kártérítési járadék évente összesen 112 92 koronára rug.

Egy másik cég azért emelt panaszt, hogy ugyanezen idő alatt járuléka 70 koronáról 230 koronára emeltetett fel

A *közös bizottság* azon véleményben van, hogy a balesetbiztosítási járulékok e hallatlan emelésének oka az, hogy a betegségélyezésnél a maximális díj meg van állapítva, a balesetbiztosításnál ellenben nem, tehát az Országos Pénztár, hogy adminisztratív kiadásait fedezni tudja, a balesetbiztosítási járulékok állandó emeléséhez folyamodik. Minthogy a kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy foglalkozni kíván a munkásbiztosítási törvény revíziójának a kérdésével, a közös bizottság javasolja, hogy ezek az esetek is a kereskedelemügyi miniszternél bejelentessenek. Az adott esettől függetlenül szükségesnek látja azonban, hogy a kamara a miniszternél azt az elvi álláspontját is bejelentse, hogy a balesetbiztosítás ügyében leghelyesebbnek látná azon rendszer megvalósítását, hogy a vállalatok munkásaikat tetszés szerint biztosíthassák baleset ellen magánbiztosító társaságoknál és az állam magának csak a felügyeletet kösse ki és a munkások egy minimális mérték szerint való biztosítását ellenőrizze.

Lövész Antal beltág felszólalása után, aki a szegedi kenyérgyár eseteire hivatkozik, amelynél decemberben a lefolyt évre visszamenőleg vetette ki az Országos Pénztár a magasabb balesetbiztosítási járulékot, —

112. a teljes ülés hozzájárul a közös bizottság javaslatához.

XXI. A *Piek* Márk szalámigyár zsiradék- és terményüzlet hivatkozással arra, hogy az osztrák kormány egy törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházhoz, amely az állategészségügyi törvény husvizsgálati rendelkezése alapján a kényszervágottnak minősített állat és hus után esedékes fogyasztási adót megszünteti, azon kérelemmel fordult a kamarához, hogy a pénzügyi és földművelésügyi miniszterekhez egy beadványt intézzen, amely hasonló törvényjavaslatnak a magyar képviselőházhoz való benyújtását kéri.

A közös bizottság azt javasolja, hogy az említett osztrák törvényjavaslat és egyéb szükséges adatok beszerzése után a kamara ily irányu fölterjesztést intézzen a megnevezett miniszterekhez.

113. *A teljes ülés hozzájárul a közös bizottság javaslatához.*

XXII. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 60535/913. szám alatt kérdést intézett a kamarához, hogy nem volna-e hajlandó egy oly célu kamarai ösztöndíjat létesíteni, amely bosnyák és hercegovinai származásu iparosoknak és kereskedőknek Magyarországon való kiképeztetését segíti elő, — amennyiben igen, jelölje meg költségvetésében az e célra igénybevehető fedezetet.

Az ösztöndíj-bizottság, bár teljesen méltányolja a miniszter által felhozott elvi jelentőségü szempontokat, külön ösztöndíj létesítését szükségesnek nem látja. ellenben javasolja a teljes ülésnek, hogy amennyiben bosnyák származásu kereskedő- vagy iparostanoncok helyeztetnének el Szegeden, a tanoncotthonban való elhelyezési költségeit a kamara vállalja magára, más esetekben pedig a kamarai kerületben kiképeztetésüket nyerő bosnyák iparosokat és kereskedőket ad hoc ösztöndíjakkal, illetőleg segélyekkel támogatja. Ez ösztöndíjak a költségvetésnek ipari ösztöndíjakra és kereskedelmi ösztöndíjakra vonatkozó tételei alatt találnák meg fedezetüket.

114. *A teljes ülés hozzájárul az ösztöndíj-bizottság javaslatához.*

XXIII. Szeged sz. kir. város tanácsa 41198/913. szám alatt javaslat-tétel végett áttette a kamarához a *Wodianer*-alapotványra beérkezett pályázati kérvényeket. Az elnökség átnézve a beérkezett kérvényeket, azt ajánlja, hogy a rendelkezésre álló összeg három részre osztatván, *Asztalos Györgynek*, özv. *Janata Antalnénak* és *Hegyesi Mihálynak* adassék ki.

115. *A teljes ülés hozzájárul az elnökség javaslatához és ily értelemben kíván Szeged város tanácsánál előterjesztést tenni.*

XXIV. *A szegedi m. kir. állami felsőipariskola igazgatósága* 1243/1913. szám alatt megküldötte azon tizennégy, egyenkint 200 koronás ösztöndíjra pályázó tanulónak kérvényét, akik a felsőipariskola részére az 1896. évi november 19-en kelt 68251. sz. miniszteri rendelet alapján megszavazott 4000 koronás ösztöndíjban kívánnak részesedni.

Az ösztöndíj-bizottság átvizsgálván a kérelmeket és az igazgatóság-nak az ösztöndíjak odaitélésére vonatkozó javaslatát, a teljes ülésnek azt javasolja, hogy az igazgatóság által ajánlottak részére az ösztöndíjat megszavazza és az igazgatóságot hozzájárulásáról értesitse.

116. *A teljes ülés elfogadja az ösztöndíj-bizottság javaslatát.*

XXV. 1. *A nyugdíj-bizottság* javaslatot terjeszt elő néhai *Perjéssy László* titkár özvegyének, született *Molitoris Etelkának* nyugdíjának és kiskoru *Irén* leányának nevelési illetményének megállapítása tárgyában.

A nyugdíj-bizottság özvegy *Perjéssy* Lászlóné szül. Molitoris Etelka nyugdíját a nyugdíjszabályzat 25. §-a értelmében, alapul véve az utóljára élvezett 8900 korona fizetés 50°/o-át, azaz 4450 koronát, továbbá lakbérpótlék gyanánt e fizetés 15°/o, azaz 1335 koronát, 5785 koronában állapítja meg, amelyből azonban levonandó az államtól élvezett 2000 korona nyugdíj és 400 korona nevelési pótlék. A tényleges nyugdíj összege így 3385 koronára rug, amely 282.08 koronás havi részletekben előre fizetendő, megjegyezvén, hogy a 400 korona nevelési pótléknak 1924. augusztus hó végétől kezdődő megszűnés alkalmával a nyugdíj e 400 koronával 3785 koronára emelkedik.

Néhai *Perjéssy* László *Irén* leányának nevelési illetményét a bizottság a nyugdíjszabályzat 32. §-a értelmében 600 koronában állapítja meg, amely a 30. § értelmében havi 50 koronás részletekben előre fizetendő az özvegy kezéhez, az elhunyt *Irén* leányának esetleges férjhezmeneteléig, vagy a 21-ik életévének betöltéséig, azaz 1921. szeptember 1-ig.

2. *Arany* Irén nyugalmazott kamarai irnok azon kérelemmel fordult a kamarához, hogy a nyugdíjaztatása óta életbe léptetett új nyugdíjszabályzat 25. §-ának 3-ik bekezdése, amely a lakbérpótlék megállapításáról intézkedik, reá is alkalmaztassék, olyformán, hogy a legutóljára élvezett 1850 korona fizetésnek 15°/o-a, vagyis 277.50 korona részére lakbérpótlék gyanánt visszamenőleg, 1913. január 1-től kezdődőleg megállapíttassék.

A nyugdíjbizottság, — tekintettel azon körülményre, hogy *Arany* Irén nyugdíjazása az 1912. év június 17-én tartott teljes ülésén történt, míg az új nyugdíjszabályzat csak 1913. január 1-én lépett életbe; tekintettel továbbá arra, hogy *Arany* Irénnel szemben a kamara mikor betegség címén 6 hónapra szabadságoolta, nyugdíjazása első 6 hónapjában pedig nyugdíját az előzőleg élvezett fizetés magasságáig kiegészítette, már a legmesszebbmenő méltányossággal járt el, — tisztán méltányossági szempontból jogigény fennforgása nélkül javasolja, hogy részére évi 150 korona lakbérpótlék engedélyeztessék és hogy az 1913. évre esedékes 150 korona a nyugdíjalap terhére kiutaltassék.

3. *Vékes* Bertalan kamarai jegyző azon kérelemmel fordult a kamarához, hogy a nyugdíjszabályzat 12. §-ának értelmében szolgálata, illetőleg nyugdíjigénye 1885. év január 1-től kezdődőleg számíttassék, minthogy *Horgos* községnek 1890. év december 16-án kelt 2440. számu bizonyítványa szerint a megjelölt időponttól kezdve, mint segédjegyző közhatósági szolgálatban állott.

A nyugdíj-bizottság tekintettel arra, hogy 1910. évi május 17-én tartott ülésében néhai *Perjéssy* László kamarai titkár, 1912. március 16-án tartott ülésében pedig *Szabó* Gyula kamarai másodtitkár javára hasonló beszámítás eszközését javasolta, a nyugdíjszabályzat 12. §-ának értelmében a teljes ülésnek a kérelem teljesítését ajánlja.

117. A teljes ülés a nyugdíj-bizottság mindhárom javaslatához hozzájárul.

XXVI. Az *elnökség* előterjeszti az 1914. évi költségelőirányzatot a *közös bizottságnak* erre vonatkozó javaslatával. E szerint az 1914. évi előirányzat a bevételek végösszegét 72680 korona 61 fillérben, a kiadásokat pedig 70460 korona 25 fillérben állapítja meg. Így az előirányzat feleslege 2220 korona 36 fillér. Az előirányzatban lényegesebb eltéréseket csak a fizetések, lakpénzek és pótlékok tétele tüntet fel, ahol az irodai alkalmazott helyett szükségessé vált egy fogalmazói állásnak 3500 korona fizetéssel és 900 korona lakbérrel való beállítása, ami azonban nagyrészt fedezetet talál az irodai alkalmazott költségeinek megtakarításában és más személyzeti költségek redukálásában. Hasonlóan változások tapasztalhatók a kereskedelmi és ipari célokra vonatkozó tétel részletezésénél is, aminek magyarázata azonban abban keresendő, hogy az alrovatok összegei lehetőség szerint a tényleges kiadásoknak megfelelő formában állítottak be.

Reich Vilmos bajai kültag azt kéri, hogy a jövőben a költségvetés ne a teljes ülésen osztassék ki, hanem már előzetesen küldessék meg a tagoknak áttanulmányozása céljából. Szeretné azonkívül az egyes függőben levő tisztviselői kérdéseknek végleges rendezését.

Az elnök felvilágosító megjegyzései után, mely szerint az *elnökség* a legmesszebbmenő méltánylással van a tisztviselők munkássága iránt és jogos kívánalmak elől nem kíván elzárkózni, —

118. *a teljes ülés az elnökség és a közös bizottság javaslatát és az ez alapon beterjesztett 1914. évi költségelőirányzatot 72680 korona 61 fillér bevétellel és 70460 korona 21 fillér kiadással elfogadja, tudomásul veszi az elnökségnek az ipari és kereskedelmi célokra előirányzott 1000 korona felhasználására vonatkozó részletes előterjesztéseit és megbizsa az elnökséget, hogy az ekkép megállapított költségelőirányzatot megerősítés és a 3°/o-os illetékkulcs engedélyezése végett a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez terjessze fel.*

A napirend letárgyalása után az elnök a mult ülésen tett ígéretéhez képest javaslatot kíván előterjeszteni a kamara tisztviselőinek, a kamarán kívül viselt hasznóhajtó állásai és mellékfoglalkozásai tekintetében. Az *elnökség* a méltányossági szempontok szem előtt tartásával azt a javaslatot terjeszti a teljes ülés elé, hogy a nem vezetői tevékenységgel felruházott régebbi kamarai tisztviselők kamarán kívüli működésüket az eddigi terjedelemben visszavonásig továbbra is folytathassák és állásaikat viselhessék

119. *A teljes ülés elfogadja az elnökség javaslatát.*

Csányi János beltág, mielőtt az ülés véget érne, kötelességét akarja teljesíteni, mikor őszinte köszönetet mond az elnöknek a kitüntetése alkalmából hozzáintézett jöleső meleg szavaiért és a kamara üdvözetéért Biz-

tosítja a teljes ülést, hogy mint eddig, továbbra is önzetlen munkása lesz a közügyeknek és rajta lesz, hogy a kamara érdekeit minél teljesebb mértékben előmozdítsa. (Éljenzés).

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja. (Éljen az elnök!)

Jegyezte :

Kmf.

Szabó Gyula

titkár.

Tonelli Sándor dr.

előadó, vez. titkár.

Szarvady Lajos

elnök

Hitelesítjük :

Tóth Péter.

Szakáll József.

C

6942